

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильэсм
гээтхалэм
кыншгээжьагаа кыншдэки

№ 79 (21333)

2017-рэ ильэс

МЭФЭКУ

ЖҮОНҮГҮҮАКІЭМ и 11

Голос адыга Адыгэ

Адыгэ Республикаам и Правительствэ игъээст

Нэбгырэ мин 44-м ехъу хэлэжьагъ

1941 – 1945-рэ ильэс-
хэм щынэгъэ Хэгъэгу
зэошхом Теконыгъэр
кызыщыдахыгъэр ильэс
72-рэ зэрэхъугъэр Адыгейм
игъекотыгъэу щыхагъэунэфыкыгъ.

Мэфэкл юфтхабзэхэр Мыеекъуапэ игупчэ щыктуагъэх. «Мыкюдьыжыщт полкыр» зыфиорэм хэлэжьэнхэу мыш нэбгырэ мин 27-м ехъу кызыщызэрэгтэйнэ. Республикаам имуниципаль-нэ образование пстэуми мы юфтхабзээр ащикуагъ ыкыи зэкэмки

ащ нэбгырэ 44300-рэ хэлэжьагъ. Тикэлэ шхъяа щыктоогъ «Мыкюдьыжыщт полкыр» хэлажьэхэрэм зэлшашээрэ ордэдэу «Катюша» зыфиорэр кыауагъ. Ащ ыуж Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэхэм ясурэхэр аыгъхэу кызэрэугъоигъэхэр урамхэу Красноок-

тибрьскэмрэ Пушкиним ыцэ зыхырэмрэ кыарыктуагъэх. Ахэм апэ итыгъэх метрэ 30 зэрыль Теконыгъэм ибыракъ тешыкыгъэр зыыгъ «Мыкюдьыжыщт полкыр» иволонтерхэр. АР-м и Лышхъэ ишшэрыльхэр пэлээ гъэнэфагъэкэ зыгъэцэктээр Күмпилыл Мурат исабийхэр игусэхэу юфтхабзэм хэлэжьагъ. Клэлэцыкүхэм алыгыгъэх ятэж плашэхэу Күмпилы Хамидэрэ Лыхыукэ Махмудэрэ ясурэхэр.

Теконыгъэшхо кытфыдэзыхыгъэ дээкполхэр унааю пэпчэ агу кыщаажээ-кыжыгъэх. Юфтхабзээр зыщызэфашыжыгъе Мыеекъопэ кээлэ гупчэ паркым Күмпилыл Мурат кызекуалэм, мыш кызыщызэрэгтэйнэ. ветеранхэм гүшүэгъ афэхь уг.

АР-м и Лышхъэ ишшэрыльхэр пэлээ гъэнэфагъэкэ зыгъэцэктээр Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм афэгүшуагъ, ахэм лыхуужыгъэу зэрахьагъэр цыфхэм егьашы зэрашмыгъупшэштэй, кытхэммытыххэм яшэжь зэрэгтэйнэ. хигъэунэфыкыгъ.

— Непэ мэфэкл анах шхъяаэр —

Теконыгъэшхом и Мафэ хэтэгъэунэфыкы. Апсэ ембылэжээ зэогъэ тидзэ-кполхэм фашистхэр зэхагтээктуагъэх, дунаим мамырныгъэр кынфахыгъ. Тихэгъэгэ фээсэгэе пстэуми егъешэрэ шэлжээр адэжь! Непэ псаоу кытхэт ветеранхэм псауныгъэ пытэ язу ильэ-сыбэ кыагэшшэнэу афэсэло. Теконыгъэшхор кытфыдэзыхыгъэхэм лыхуужыгъэу зэрахьагъэр тэ, ахэм кыа-кэххуухэгъэ лээжхэм, тщыгупшэштэп, тикээралыгъо хэхьоньгъэхэр яшынхэм амалзу тиэр эзкэ етхылэшт. УФ-м и Президентэу Владимир Путиным ветеранхэм закынфигъазээ кынэрэхигъэштэй, тэ сидигьи Урысаем тырыгушхощт, ащ тарихь гьогоу кын-күгъэм тифэрэ уасэ фэтшыт, мамырныгъэр ыкыи зэгурьоньгъэр гьэ-птигэйнэм тыпильшыт, — кынуйагь Күмпилы Мурат.

Пчыхъэм сыхатыр 10-м мэшюустхохэм шь зэфэшхыафхэмкэ ошьогур кынзэлэгээнэфыгъ. Ашкэ мэфэктээр зэфашыжыгъ.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Дзэктолхэм яшэжь агъэлъэплагъ

Жүонүгүүакіэм и 9-м
Мыеекъуапэ игупчэ мемориал
кыншгээхэр ыкыи блэрхэр
кыншгээхэр.

Адыгэ Республикаам и Лышхъэ ишшэрыльхэр пэлээ гъэнэфагъэкэ зыгъэцэктээр Күмпилыл Мурат Хэгъэгу зэошхом хэкюдээгээ дээкполхэм яшэжь зыгъэлтэй, Егъешээр машлом кыншгээгээ блэр кыншгээхэр. А юфтхабзэм хэлэжьагъэх Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм, АР-м и Кыншгээхэр Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Республикаам иветеранхэм я Совет итхаматэу Кыншгэ Аслан, генерал-лейтенантэу Юрий Щепинир, депутатхэр, министрхэм я Кабинет хэхэр, федеральна ыкыи Республиках хэбзэ кулын

кынхэм, общественнэ обьединенихэм, ныжыкыкэ организацихэм ялтыхэр, студентхэр, кыншгээхэр, нэмыхэр.

Непэ тикээралыгъо, тиреспублика мамырэу, рэхвэтэу псаунхэм паэ зыпсе зыгъэтэйлэгъэхээ лыхуужыхэм яшэжь агъэлъэпээ, кыншгээхэр я блэрхэр ыкыи кыншгээхэр кыншгээхэр.

Адыгейм икыгъэ нэбгырэ мин 80 фэдиз Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъ, нэбгырэ мин 33-м ехъумэ кыншгээхъэжьагъэп. Тичынэгъэхэм зэкэ пломи хынену кыншгээхэр тиэн ляпэхэр кыншгээхэр, Советскэ Союзым и Лыхуужь ыкыи Щитхум иордениш кыншгээхъэшшагъэхэр нэбгырэ 59-рэ мэхъ.

АР-м и Лышхъэ ипгресс-кыншгээхэр.
Сурэтхэр Аслан тырихыгъ.

ИФЭШЬОШЭ УАСЭ АФАШЫГЪ

ТекІоныгъэр къызыдахыгъэр ильэс 72-рэ зэрэхүүрэм фэгъэхыгъэу АР-м иправосудие зычIэт Унэм джырэблагъэ зэIукIэ щыкIуагъ. Мыш хэлжьагъэх АР-м и Авшъэрэ хыыкум и Тхъаматэу Трахьо Аслыан, АР-м и Конституционнэ ыкIи Арбитражнэ хыыкумхэм ятхъаматэхэу Мыхъэтыкъо Аскэр ыкIи Игорь Дивиныр, республикэм ыкIи хыыкумышихэм яхыыкум сообществэ къулыкъухэм япащэхэр.

Зэхэцклохэм мурадэү ялагьэр Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэхэм шыхъэклэфэ афэшыгъэнры ыкын урсысөө мэхъянэ зилэ мэфэктым ныбжыкылэхэм ифэшьошэ уасэ фягъэшыгъэнры ары.

кыафиыхыг вэхэм күкөу кыат-
гүшүлгүй. Апсэ емыблэжхүй
Теклоныгъэм фэбэнэгъэ тидзэ-
клоолхэм егъешлэрэ щитхүур
аджэйзүй зэрэштыр кыы-
лыагъ.

— Хэгъэгү зэошхом тидзэ-
клолхэм Теклоныгьэ къызэрэ-
щыдахыгъэм тарихъ мэхъанешхо-
иэ хъугъэ, ашыгъум щылэгъэ
къэралыгьо 73-м щыщэу 62-р

ээ зэпэуцужыым хэщаарь эху-
гыагъэ. Адыгейм икыгъэ нэ-
бгырэ мин 80-м ехуу фронтым
кыагъэ, ахэм яящанэрэ пэпчъ-
кыгъэзэжкыгъэп, мамырэу ты-
псэуным пае апсэ атыгъ, —
кыыуагъ Трахъо Аслъян.

Нэүжым заом хэклюдагьэхэм зы та��икъэ афэшьыгъуагъэх.

Тихэгэйгүкэ ыкы тиреспубли-
кэкээ зыцэ тарихын хэхээ-
гээ лыхуухжэх афэгэйхыгээ
кээбархэм юфтхъабзэм чын-
пэшхо щаубытыг. Хэгээгү зэ-
ошхом хэлэжэгээ хыкумыши-
хэм ягуу квашызэ, республи-
кэм ихыкум системэ гэпсыгээ
хүнүм ахэм яхьышу зэ-
рэхашыхъагъэр къалуагь. Адыгэ-

им ихыкүм сообщества хэ-
тых зэуи 8 кызылпазычыгэй, Берлин зыштагъэхэм ашынши-
гэй, къэралыгь тоён лъэп!э
20-м ехуу кызылфагъэшьошагэй, Адыгэ хэку хыкүмым итхама-
тэу Ioф зыштэгъэ Наурзэ Борис Батэ ыкъор ыкчи Хэгъэгү
зэошхом хэлэжьэгъэхэ хыкү-
мышхэу Тэшь Ибрахимэ, Ацу-
мыжь Къасымэ, Яков Шиновыр,
Иван Погожевыр, нэмүкхэри.

беду» зыфиорэм хэлэжьэгъэ
кэлэццыкхэм заом фэгъэхы-
гэе усэхэу урысыбзэк!э ыкчи
адыгабзэк!э ежхэм атхыгъэ-
хэм къяджагъэх. Зэнэкъокъум
теклонигъэ кыщыдээзыхыгъэхэм
Урысые общественне организацием и Адыгэ шольтыр къут-
тамэу «Урысые хыкүммышхэм
яобъединение» зыфиорэм ыцэ-
к!э агъэнэфэгъэ дипломхэр ара-
тыжыгъэх.

МэфэкI йофтхүбзэр къагъэ-
клэрэкларь къеләцүйл музыкаль-
нэ еджапIеу N 1-м щеджэхэ-
рэм къагъэхъазырыгъэ концер-
тым. Джаш фэдэу хъыкумыш-
хэм ясабыйхэм апае зэхашгээ
зэнэкъокью «Спасибо за По-

ЗэйукIэм икIеухым АР-м
ихыкум системэ итарихъ къэ-
зылötэрэ музейм хъакIэхэр ра-
гъблэгъагъэх, Хэгъэгу зэошхом
хэлэжьэгъэ хъыкумышхэм афэ-
гъэхъыгъэ къэгъэлтэгъонхэм
нэуасэ афашигъяэх.

ХЫКУМЫМ АЛЬЭКІШТ

ЗЫҚЫФАГЪЭЗЭН

Цыфхэм Йоғығъо шъхъаIэу къаIэтыхэрэм ашыц
псэүIэ-коммунальнэ хъызмэтым епхыгъэ
гумэкIыгъохэр. Псэу, гъэстыныхъэ шхъуантIэу,
электроэнергиеу цыфхэм агъэфедэхэрэм зэхэмы-
фыгъэ Йоғығъуабэ къапэкIы, Йоғыр хъыкумхэм
зэхафын фаеуи бэрэ къыхэкIы.

Мы лъэныкъомкэ хэукуйоньгэй къыхагъещихэрэй ыкыл псэуплэ-коммунальнэ хъязмэтым ифэло-фашихэрэй зыгъефедэхэрэм яфитынгъяхэр къэухумэгъянхэмкэ йофэу альяцак!хэрэм афэгъэхыгъяе гүшчийнгэй таффэхь угур АР-м и Апшьэрэ хъякум граждан йофхэм язэхэфынкэ иколлегие итхаматэу Хяапеккэ Разыет.

Хъжжыгъэнэм иофыгъо хъякум хэм дырагъаштэ. Блэкыгъэильэсийм мыш фэдэ дээ тхыльтыи 117-мэ хъякумсыр ахэгльагь, ашщышэу 8-р щигъээзыягь, иофы 10-м игъэцэктэн къызэтырагь-эуцуугь, дээ тхыльтыи 2-р хъякумым ыыгь. Ахэм ашщышэу апелляционнэ шыккэм тетэү АР-м и Апшьэрэ хъякум акт 12 шызэхайгь.

— Разыет, псэүпээ-коммунальнэ хызымэтэм иофыгъохэм сыйдигъо уатегущыягъэми, ар ижо шыпкъэу щыт. Сыда пломэ гъэстыныгхээ шхуантэм, электроэнергием ыкын нэмэгдэлийн коммунальнэ фэлосафашэхэм ылкяу альятырэм цыифхэр ымыгъэрэзэхэу, кынзэрэхэхь зэптирэм ыгъэгумэкихэу бэрэ улчихээр къэцух. Мы лъэныгдэхэд епхыгъэ иоф тхъапша республикэм ихыгддэхэд зэхагыгъэр?

— БлэкІыгъэ ильесым мыльэнүкъомкэ республикам ифедеральна хыкумышхэр зэкіемкі 1офи 139-м хэглъягъэх, 2015-рэ ильесым егзэвшагъэмэ, а пчьягъээр 1офи 122-кіэ нахь мак!. Нахыбэу дао къыизпүкъырэр щылэ тарифхэм ыккі коммуналынэ фэлө-фашлэхэм язытет зыфэдэм уагъэрэзэнэу зэрэщымытыр ары. Зэдаохэрэм чыфуу кытелефагъэм нахыбэрэмкіе еуцуаліэ. Аш къыхэкъыкіэ зыщыпсэухэрэм ыккі коммуналынэ фэлө-фашлэхэм ат-фэрэ ахьщэр мыхэм къаяхы-

атефэрэ ахъщэр къаыжыгэ-
нымкэ Мыекъопэ ыкыл район
зэгъашлужь хыкумыш участкэ-
хэм IoF 6699-мэ аыххэглья-
гъэх. 2015-рэ ильясым егъэ-
пшагъэмэ, а пчъаъэр процент
53,6-кэ нахьыб.

— Псэүлэ-коммунальныхъязмэтым елхыгъэу дэотхиль къатынным сыда львапса фэхъурэр?

— Псөүпілә зәдәоным епхы-
гъеу дәо тхыль къезытыгъе-
хәм, прокурорым иеплъыкілә
къапкырыкылхәзэ хыкумхәм
лофхәр зәхафых. Урысыле Феде-
рацием играждан-процессуальна
кодекс ишапхъәхәм дәо тхы-
лыр адыштән фәе. Коммуналь-
на фәло-фашихәм атефэрә
уасэр қыаыхыжығылъенымкілә ана-
хъеу зықызызенәкъокъухәрәр фә-
ло-фашихәр зығъәцекіләрә
юри-
дическә лицәхәм хыкумым
къыләгъагъахъәхәрә дәо тхыль-
хәр хәбзәгъеуцуғъәм димыштәу
къызәрәхәкыләр ары. АР-м
изәгъешшүжъ хыкумушхәм на-
хыбырәмкілә зәхафыхәрәр ком-
мунальна-фәло фашихәмкілә чы-
фәхәр къягъетыжыгъеным еп-
хыгъе лофыгъохәр ары.

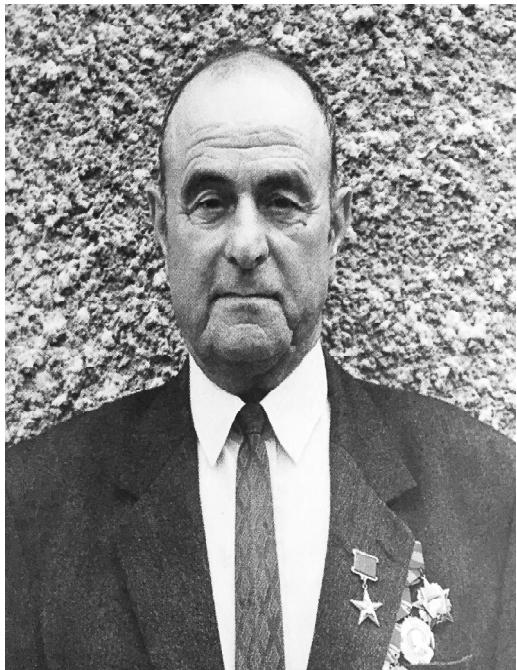
— Коммунальнэ фэл-фа-
шэхэмкіэ чыфэхэр къаты-
жынхэм ехылэгтээ даом

жым үүж чыфэ зэратемылъижыр къэзыушыхъатырэ тхапэ бысыым къиратыгъ. Нэужым «Газпром межрегионгаз Майкоп» зыфиорэм зэхищгээ улъякунхэм къизэрэгъэльтэгъуагъэмкэ, газыр зэрыклиэр кранам тель пломбэм фыкъуагъэхэр фэхъуగъехэу агъеунэфыгъ. Зэдаохэрэм сомэ мина 160-м ехъу чыфэ төфагъэу ыкыл хыкумым дэо тхиль 195-хъяланымкэ къэралыгъ пошилином төфэгъэ сомэ 4410-р организацием зэригчээ па ёшфаклом ар къыригъэпшиныжынэ хыкумым зыфигъэзагъ. Ау хыкумым даор щигъэзиягъ. Сыда пломэ зэрэгтэйнэфыгъэмкэ, унэм гъэстныгхэ шхуантай ишагъэп, ар учет зышыре пкыгъюр итэл. Актым абонентым ылъякуюацэ итхагъ, ау ар зышмынэжыр ильэс 11 фэдиз хүгүгъэ. Ар къэзыушыхъатырэ тхапэхэри ышилэх. Аш къылхэкылэх, мы уахътэм къыклоц бысыым газыр ыгъэфедэн амал илагъэп. Тэхүтэмькье районым ипрокурор иунашьокэ мыш епхыгъэ улъякун тедзэхэр зэхажагъэх. Ахэм къялкырыкызыз, хыкумым унашьо ышыгъ «Газпром межрегионгаз Майкоп» зыфиорэм илэо тхиль дыримыгъаштанчуу

идэо тхиль дыримыгъэштэнэу.
Фэтэрыбэу зэхэт унхэм за-
кыыфэбгэзэмэ, аш щыпсэухэ-
рэм зэкэми унашьоу ашыгъэм
ушокы хүүштэл. Мыщ дезы-
мыгъаштэхэрэм хыкумым зы-
кэцэфсан алжигшилт

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр КИАРЭ Фатим.

Вигугъу къэтшырэр зыфэда-
гъэм, ипсэукIагъэм щымыгъуазэ
(ныбжыкIэхэр хэмыхтхэу) адыгэ
шользырым имысынэу къытщэхьу. Краснодар
краим дэгъо щашIэштыгъ, щалтыгтэштыгъ,
КПСС-м икрайком иапэрэ секретарэу Сергей Ме-
дуновыр ыдэжь къакIоштыгъ, Пшызэ шользыр
ичIыгулэжь бэлаххээр, Социалистическэ Йофша-
кIэм и Шыхъужхээр иныбджэгъу угъэх. КПСС-м и
Адыгэ хэку комитет иапэрэ секретарыгъэу Бэр-
вэдж Нухьи, хэку исполкомын итхъамэтагъэу Лы-
хэсэ Мухъдини Исхъакъ агъэльяпIэштыгъ.

Янкэй Ихъякъ еджэгъэшхо ѿщытыгъэп. Теуцожь районымкэлэ Джеджэхъэблэ колхозыщтыгъэ «Октябрэм» итрактор бригадэ ипэшагъ нылэп. Ау тофшлэклошхуагъ, адыгэгъэ-цыфрыгъэшхо хэлъыгъ, Алахъэм къыхильхъяльгъэу акъылышхо илагъ. Гукэ чыжжэу пльэу, ыльэгъурэм нахьыбэ къыгурьылоу, къыгурьыуаульгъэм нахьыбэ зэхишлэу, щылэнэгъэм иакадемие къыхыгъэм фэдагъ.

1927-рэ ильтэсийн ижъюныг тохиолдсан мазэй и 11-м Тэуехъаблэ Ихъякъ кыышыхууль. Дэгъоу еджэхэрэм ахалтын таатыгээми, юфшэнэйм, техникэм нахь афэшгээй кыышым клоныр ишэнэгээ. Арыти, я 7-рэ классыр кызызехүм, ильтэс 14-м итэү колхозын юфшэнэйр щыригээжьагь. Гүүпчээкэ тэгээгээзэр раупкыштыгь, бэшкэ аутыжыштыгь. Кум зырагьэтэйс хээм, игуштогтошхуагь, тутын лэжхээм, губгом итхэм псыр афишшэштыгь.

Нэмүүцхэр чылэм зыдафыжьхэм, алэрэ тракторэу губгьюм щызэхагъянэгъагъэм ымакъе ятэу Ибрахимэ зызэхехым, «А кал, зэ клори уишуагъе къэклоштгэ, адэ!» къызырыөлм, бригадэм нэссыг. Тракторым тесыгъэр къутырэу Городским щыщ пшьэшшэжьеу Кравченко Зой арыгъэ. «Уктызыде! эштмэ, мы бэшцыр шти, пхъяшшэм къятетысхы царабзэм уцыхъжу да-нэрэр дэгъэтэкъуэ сыйажъу. Фэсакъ, зыкъемыгъэфэх, пхъяшшэ чэгъ узыхъукъэ, бэлахъэ къытэвшшэц». А Зоер ары тракторыр зэрээхэбгъянэшт-ри зэрэбгъяюрышшэштри къе-зыгъэльгъягуяа. Мэфиц зы-тешшэм, рулым къэригъэтысхы ыгъажъо зэхъум, игушло-гъошуагъ. Джары трактор кур-сыгъэр.

Эзо ужым тракторитлоу күттэгэхэм зы захашыкыжым, аш Исхъакъ тырагъэтысахъагъ. Джанхъот Юсыф игъусэу аш чэщи мафи тоф рагъашэштигъ. Клалэхэр чэц-зымэфэ заулэм ядэжь имыхъажххэу бригадэм

ЧЫГУМ ИДЖЭМАКЪЭ ЗЭХИХЫЩТЫГЪ

шы, гъэдалох, загурыгъау, шьыпкъагэ зыхгээль. Непэрэ къинигъохэм угу ямыгъэгэ-клоц. Неуши мафэ, адэр ма-фэхэри ащ къыкіэлтыклощтых, щылэнгъэр нахышум фэкошт, шыфхэм ажтэжьшт.

Ятэ кырыуағъэхэр егъашэм Исхъакъ зыщигъэвушагъэхэп, ыпшъэ инфагъэри бэдэд. Пащэр дэгъумэ, үүшүмэ, бжъэхэр къэгъэгээ 1ашум зэреку-хэрэм фэдэу цыфхэр зэрищэллэнхэ ылъэкыщт. Ар кыыдэхъуль Исхъакъи. Якъоджэ цыклоу Тэуехъаблэ механизатор сэнхъятыр шу щаригъэлтэгъун ылъэкыгъ. А лъэхъаным тракторист курсхэр щылагъэхэп, ау Исхъакъ фэдэхэу ежь-ежъирэу зызыгъэсэгъэ механизатор бэлах хуугъягъэх Гусэрыкъо Хыисэ, Къуиже Рэшыдэ, Хъэпэе Юсыиф, Гъонэжкынкъо Сахьидэ, Тыгъуж Хъазэрэт, Пхъечиыашэ Рэмэзан. Ахэр етгани лы 1уш заклэхэу, лытэнгыгъэшхорэ шыхъэклэфеныгъэрэ зыфашыхэрэ лэжъэкло 1апшъэхэу щытыгъэх.

Ильэсхэм къадаклоу брига-

Кызылкаклоштыгъэр Исхъакъ изеклыкъл, ипсэукъл, илэжъакъл ыгу рихъыцтыгъехшь ары. Янэкъор цыф кызызэрыкълоу, Тхъэм кызызэригъехъу гъуя щытыгъ. Йушыгъэр, акылыышо илагъ, ахэхъакъл ахэкил ышшэштыгъ. Шыныкъагъэ, гупшысэ хэльяу гущыиэштыгъ. Уигуучыиэгъункъл, уинубджэгъункъл тхъэгъуягъэ. Ежъ фэдэхэу үшхэу, Ioвшшэ-клошхохэу ыгъесагъэх илоифшшэгъухэри.

Медуновыр Москва ашэжьи, пенсиехи клохжи, изакъоу къынзэнэми гум ринагъэп, телефонкэ дэгүштэйштэйг, ыкъохэри ыдэжь ыгъякъогъягъэх.

Ылъапси бэгъуагъэ

Янэкъо Исхъакъ шъхъэгъусэ
фэхъугъагъэр Пщыкъуйхъаблэ-

*ЛэжъэкIошIу ииIушиIэ чыми жьыми
аIуатэ.* (ГущыIэжъ)

(Гуцылэжъ)

натрыфым — 54-рэ, тыгъэгъа-
зэм центнер 30 кырихыгъаъ.

Аш фэдэ гъэхъээгъэшхохэм щытхур къакілэлькүагь. Районымкіе апэу «Чыгулэжыным икультурэ зыщыин бригадэр» къыфаусыгъ. Ежь Исхъякь апэ-рэ орденэу «Знак Почета» зыфалорэ 1957-рэ ильэсым къыратыгъ. Нэужым ильэс зэфэшхъяфхэм ашт къыкілэлькүагъэх Социалистическэ йофшлакэм и Лыхъужь и Дышээжъягьо, Ленинным иорденищ, Октябрьскэ революцием иорден, ВДНХ-м идышиэ, итыжынныкіи иджэрз бъгэхалхъэхэрэ (аужырэхэр тьогъогою къыратыгъэх). РСФСР-м и Апшъэрэ Совет идепутатэу, КПСС-м и я XXV-рэ зэфэс идепутатэу хадзыгъарт.

Медуновыр Тэуехъаблэ къакІоштыгъ

Краснодар краим ипарторганизация С.Ф. Медуновыр ипащэ зэхъур ары Кубань СССР-м анахь игугуь зыщашыщтыгъэр. Краир иныгъэ, байгъэ, Медуновыр зыдэкнои, зызингъэпсэ-фын пайи къызэрэмьинэштыгъэр гъэнэфагъэ. Краснодарий

- кіә Хъакъуй Бәбай. Нәбгыріттүмә шышәшъәжъынитфырә — Роз, Асыет, Рахымәт, Гоцсым, Гоцнагыу, шъәүицһырә — Асхъад, Аслъан, Аскәр зәдагъотыгъәх. Ежъәм афәдзәу йушхәу, Йофшәнныр шыу альәгъо зәда-пүгъәх. Зәкіләхәмі унәгъо да-хәхәр ашлагъ.

Исхъакърэ Бэбайрэ алъапсэ бэгъуагъэ. Ахэм яльфыгъэхэм къакІехъухъажыгъэхэм къапыфэжыгъэхэу непэ тидунае къагъедахэу нэбгырэ 74-рэ къытхэт. Пшъэшьэжыиехэм ялоф шъхъафы. Ахэр ліэкъо зэфэшъхъафхэм ахэхъагъэхэу агъебагъох, агъедахэх. Шъэожъыищэу зигугъу къетшыгъэхэр республикэми, краими, нэмыкI чыпIэхэми аашашIэхэрэ клалэх.

Чынгызжызы ашса түрк жалын.
Яңекъо Асхыад Мыекъуапт
щепсөү, аш дәт хылъэзешэ
автотранспортэ предпринятием
ильес 20-м нахыбы хыгъяу
ипаш. Аслыан Адыгэкъаэл дэс,
плэштэгъу планам ехүгъяу пцэ
жъынхунымкіе Адыгэ Республике
инспекцием ишшыхъе-
тет, экономикэ шлэнгъяэхэмкіе
кандидат. Аскэри Адыгэкъа-
лэ щэлпсөү, Адыгэ Республи-
кэм и Парламент идепутатеу
яплшэнэрэу хадзыгъ, экономике
шлэнгъяэхэмкіе кандидат.

НЭХЭЕ Рэмээн.

ТИКЬУАДЖЭХЭМ ЯЦЫФ ПЭРЫТХЭР

Ипсэукэ щысэтхып!

Непэ тигъэзетеджэхэр нэйасэ зыфэтшы тшоигъор Теуцожь районымкэ Нэчэрэзые икэлэнгъяа, къуаджэм иефэндэу, районми, республиками щагъэльэнээрэ Бэгъ Хис. Щытхур пфаёним фэш адыгагы, цыфыгы, лыгыи зепхъанэу, чыпэ зэжьу Йаджи зэпычынэу щыт. А зэпстэур Бэгъ Хисэ ицыкыу гъом къышегъяа, ыпшъэ ифагъ.

— 1942-рэ ильэсүм ижьюнгъокэ мазэ и 5-м Нэчэрэзые сыйкыщыхуу, — тиупчэхэм яджуапхэр къаритыжынэу къырехъяа, Хис. — Сятэу Бэчыр къасшэрэп. Заор къызежъэм фронтым ыхын, 1942-рэ ильэсүм щыфэхыгъ. Сянэ тхамыкэ шызабэу къенагъэм зэшигтүм зерилъэкэу, тимыгъэнэтупцэу тилүхъяа. Зятэ зышхъарытим техъуапсээ, кын тлэгъузэ тъкъэтэдхъяа. Сянэ колхозым нэфшъагъом кюштагъ. Ащ тыдееним фэш тятэхъышыгъээ пхэ шъхъалымкэ натрыфыр тхъаджыщыгъ. Тянэ пластир зэрэпшыщыр сицьшагъети, ар хазырэу къэзгъекожьыщыгъ. 1947-рэ ильэс гэблэшхоми тыхъихиубытагъ. Пшэсэнир хантхуупсым хэлтээ тихъытагъ. Мэкухэр дгьотын, дэгүү дэдагъ. Тянэхшэу Хаджлъяастанэрэ Рэещидэрэ трактористыгъэхти, къатефэрэм щыщ тэри къытатыщыгъ.

1951-рэ ильэсүм еджаплэм чахын ар къызеухым, 1961-рэ ильэсүм дээм къулыку къызихынэу ащаагъ. Хы Шуцэ флотым ильэсиплэ къулыку къызихыгъ, иштху аригъалоу, агурулоу зэрэштигъэм ишыхъат старшина званиер илэхуу къызэргээзэжыгъэр.

Ащ къызэрикыжэу Пашковскэм дэтигъэ профтехучилишым щеджагъ, мелиоратор

сэнэхъатыр зэригъяа, Едэпсыкъоежыем дэтигъэ колхозуу «Советская Адыгея» зыфалощыгъэм ащ фэдэлоффшэн ямышы къызыраом, ятрактор бригадэу Пшыкъуйхъабэ дэтигъэм зигъэзагъ. Яунэкъош Бэгъ Мэдхыд кыльоу ятрактор къеуцу имышылофрагъашытагъ. Кэлэ хуулхъэр иофшэним зэрегугуурэр къальэгъу, колхозым ишащхэм морякыр натрыфлэж механизированнэ-нубжыкэ звэнэм пащэ фашы. Игъусагъах механизаторхэу Бэгъ Мэдхыдэ, Хууажж Батихъэ, Гъомлэшк Аслын. Дэгъою иоф ашлэштагъ, гектар пэпч центнер 50-м ехъу къырахьштыгъ, яштхуу алоштагъ. Бэрэ пэмъильэу иенатлэкэ лягъэклэйтээ, трактор бригадэм ичутчикау агъенафа.

Чыгум зылэхээ юсэгэе механизаторыр нэүжым Теуцожь чэтэхъо фабрикама рагъблагъ. Хьот Казбек зипэшээ фабрикама лэшлэгүү тфана фэдизирэ иоф щишигъэ, щытхуу тхыль пчагъэ къыфагъашыгъэу къылокыжы, ильэс 45-рэ механизаторуу лэжъагъэу зигъэспэфынэу 2002-рэ ильэсүм метысижы.

Быгурэ ыпсээрэ етыгъэу, иштху аригъалоэ зэрэлжэхъэм фэшыхъат иофшагъэхэм уасэу къафашыгъэр. Ахэр бэхъух: медалэу «За трудо-

ую доблест», «За добросовестный труд», «50 лет ААО», В. И. Лениныр къызыхъугъэр ильэсүм 100 зэрэхъугъэм фэлхэхыгъэр, нэмийкхэри. Щытхуу тхыльхэри бэдэдэх. Ахэм ашыщых колхозуу «Советская Адыгея», Теуцожь чэтэхъо фабрикама ыкли хы Шуцэ флотым къащыратыгъэхэр.

Нэчэрэзые ицыф гъешүагъ

Пэнэжыкье чыпэ коим ишащу Кушуу Аслын къызэрэтиуагъэмкэ, Бэгъ Хисэ ыныжь ильэс 75-рэ зэрэхъурэм ехъулэу чыпэ коим иде-путатхэм язехэсигуу унашю щашти, «Нэчэрэзые ицыф гъешүагъ» зыфилорэ щытхууцээр фагъашьошагъ.

— Районым ишащэ тигъусэу Хисэ имэфэк фэш тифэгүүзэ, бэгъашэ хуунэу, иунашо нэхъой илъинэу, ишхъэгъусэу Раэрэ ежыирэ зэдэхъэжхэу щылэнхэу тафэльялозэ, лентэ плыжыырэ ыпшъэ итшагъ, щытхууцээр къэзыу-

шыхъатырэ тхыльтыр еттыжыгъ, нэпээпль шуухафтынхэр къыгъухуу, — elo Аслын. — Ахэр Хисэ къылжэхъяа.

Динир къабзэу елэжъы

Бэгъ Хисэ къызэрэтиуагъэмкэ, Тхээр ыгу ильэу, диним фэщаагъэу зыщытыр икэлэццыкыгъюм къащыулагъ. Зинэкырэ, нэмэз зишырэр бэшшагъ. Яефэндигъэхэу Гъужыыееко Даутэ, Бэрэтерэ Хьалъяастанэрэ зэрэпсэухэрэ зеригъашытагъ, хъэдэ фэл-фашэхэр агъэцакхэх зыхъуки адэштагъ. Пшыкъуйхъабэ иефэндигъэу Шеуджэн Фуадэ Нэчэрэзыий дихыгъыгъ, ильэсипшэ ащ кыгыгъу. Аш ылж Хыакъу Мухьдинэ игодзагъ,

2003-рэ ильэсүм къыщуулагъу Нэчэрэзые иефэнд, Нэшхээгъохэм афэгъэхыгъэ фэл-фашэхэр дэгъоу, дахэу зэрхъяа, къоджэдэсхэр лъэшэу къызэрэфэрэзэхэр бэмэ къытаагъ.

Унэгъо дахи ышагъ

Бэгъ Хисэ инасып къызычэкыим 1966-рэ ильэсүм шъхъэгъусэ фэхъуяа гъэр Шэбэнэхъаблэкэ Батыжъимэ яхъоу Рай. Нэбгыритумэ льфыгъиш зэдагъотыгъ, дахэу зэдаплууяа, рагъэджаагъ. Пшышэхъэжъые анахыгъяа Зуриет унэгъо дахэ илэу Краснодар щэпсэу. Анахыкыуу Марини институтыр къуухыгъ, унагъо ихъагъ, Пэнэжыкыуаа Хъэдэгъяалэм яныс.

Зэшхъэгъусэхэм альэхэсир агуру къалэу Байзэт. Полицием иуниверситетэу Краснодар дэтыр къуухыгъ, полицием имайор, ГИБДД-м илофыши. Аш ишхъэгъусэу Мариет (Гъомлэшкимэ яхъу) ыцэ къетымыон тълэкынэп. Нэчэрэзые гурут еджаплэм идиректор. Анахы шхъяаэр иадыгагъ, ицыфыгъ, илофшакл. Зипшэ еджаплэм иштихъу, идахэ ехъу аригъяар.

Джащ фэд, тыздэхъэгъэ щагури илолэнчээ зэтэгъэпсыхъагъ. Идээд, дэхагъ эзрэль унагъом ухэхъанкэ тхъагъо. Мы зэпстэур нахь къэзгъэдэхъэжъирэр бысымэу тыхэхъяа ари. Бэгъ Хисэ ынэгү укаплээмэ, къешилэхъом зэрэхэтыр. Ишхъэгъусэу Раэ бэшшагъэу тинэлосагъэу къытшүүгъэшэу нэгушлоу къытпэгъо. Янысэу Мариет лытэнгъэу фэтшырэм джыри хэхъяа. Джаущтэу дахэу, дэгъоу мэпсэу нэйасэ шъузэшшагъ. Бэгъ Хисэ.

Ильэс 75-рэ зэрэхъуяа Тхээр ыгу ильэу, диним фэщаагъэу зыщытыр икэлэццыкыгъюм къащыулагъ. Зинэкырэ, нэмэз зишырэр бэшшагъ. Яефэндигъэхэу Гъужыыееко Даутэ, Бэрэтерэ Хьалъяастанэрэ зэрэпсэухэрэ зеригъашытагъ, хъэдэ фэл-фашэхэр агъэцакхэх зыхъуки адэштагъ. Пшыкъуйхъабэ иефэндигъэу Шеуджэн Фуадэ Нэчэрэзыий дихыгъыгъ, ильэсипшэ ащ кыгыгъу. Аш ылж Хыакъу Мухьдинэ игодзагъ,

НЭХЭЕ РЭМЭЗАН.

Къызэрэрикыу ыкли йэрифэгъоу щыт

Адыгэ Республикаанкэ Кадастэр палатэм шъуущьэгъуазэ документхэр жууцхыазырынхэ ыкли амьгъэкошырэ мылькум фэлхэхыгъ къэбарыр къызэрэжжыжъхан хъумэ Росреестрэм исайт (www.rosreestr.ru) къызфэжъуяафедэн зэрэшьуль-къыштым.

Ащ фэдэ фэл-фашэхэр элекtron шыкылэм тетэу къызфэзгъэфедэрэм охтэ лые ыгъэ-къодырэп, къэралыгъ пошлиниэри нахь пыутэу къыфыдэхъ. Унэм уисэу иофшалэм ушылэу Росреестрэм иорталкэ фэл-фашэхэр къыпфагъэцэ-къешуущт.

Электрон фэл-фашэхэр зищыкъагъэу, ау ушхъяа горэм ыпкы къикыу Кадастэр палатэм иштээлэхъаа зыгъэцэхэрэ гупчэм зыфэзгъэзэн зымылэхъяа къызэрэмкэ ар федэу щыт.

Росреестрэм исайткэ мыхэр зэшопхын пльэхъыщ: фитынгыгъэ зэрэуилэр къэзчишхъаа тхыльтыр яптын, кадаст-

ре. Пэшорыгъэшьэу зягъэтхыгъэнээрэ зыфилорэ къызфыгъэфедээ заригъэтхын ыльэкишт.

Электрон фэл-фашэхэр «Фитынгыгъэ зиэм иунэе кабинет» зыфилорэ бэмышыэу афагъэцакхэу рагъэхъяа. Амьгъэкошырэ мылькум фэлхэхыгъэ

къэбарыр ашкылэхъаа къызэрэтиуагъэхъ: псэуальэм тепльэу илэр, кадастэр номерыр, чыпэлэхъаа зыдэштий, иинаш, кадастэр уасэу илэр, тазыр тельмэ и нэмийкхээр. Кэлэхэу къэплон хуумэ, цыфым иунэе псэуальэмэлэхъаа къытнэгъэу илэр ышхъэхъаа ыуплэхъаа амал ил.

Урысие Федерацием икадстрэ инженерхэр квалификационнэ аттестат зиэхэм афэгъэхыгъэ къэбарыри Росреестрэм исайт хэти къыригъотэн ыльэкишт. Ахэр зыкыяа-щыкъагъэхэр техническэ планыр гъэхъазырыгъэнэмкэ и упльэхъаа зэрэштийгъэхэмкэ зээзэгыныгъэ зэдашынным пай.

Электрон шыкылэм тетэу фэл-фашэхэр къыпфагъэцэхъэнхэм пae унэээ электрон иэпэхъаа зищыкъагъэхъ щыт.

Интернетым ифэл-фашэхэр нахьыбэ мэхъу зэптихъ, аршы, электрон шыкылэм фэл-фашэхэр тещэгъэнхэр Росреестрэм анахы мэхъанэхшо зертийрэ лъэнхъохэм ашыщ. Росреестрэм ифэл-фашэхэр къызфэзгъэфедэнхэр къызэрэрикыу ыкли йэрифэгъоу щыт.

3. Х. ХҮҮТЛҮЖЬ.
ФГБУ-у «ФКП Росреестра» зыфилорэм икъутамэу Адыгэ Республикаанкэ щылэн иофшалэнэр зэрэзхэшагъэм иуплэхъаа иотдел ишащэ игудз.

ТХЫЛЫМ ИЛЬЭТЕГЪЭУЦУ

1918-рэ ильэс фыртынэ гуммыкъижыр

**Къат Теуцожь Мэдинэ ыкъор зэлъашшэрэ суретыши, искуствэм лъэгъошу пхырищыгь. Ау аш къышы-
ущугъэп, ышлагъэм ыгу къыкимыубытэу,
гушышэмкээз зигъэзагь — журналист гъэшшёнен, тхэкло-гупшиасаклоу зыкъигъэлъэгъуагь.**

Гъэзэт хэутыгъэ тхыгъэ зэфэ-
шхъафыбэм, художественне
тхыль зыхы-зыбл къакъэлъуагь.
Ахэр лъэпкын ишылакэ, цыиф
жыгъэхэм ягъэпсыкэ-шыкъэх
къизыиотыкъых. А зэкэм акыу-
жьеу Къатым тарих роман ыт-
хыгь ыки тогъогого ар къы-
тиридзагь. «В тяжелую годину»
аш зердэжагьэр, адыгэ лъэп-
кын пекъэлъягъэ тхамыкъэгъо-
шхом романыр фэгъэхыгь. Тхы-
лъыкъэу адигэм игумэл нэшхъя
ин къизыиотыкъыгъэм утегу-
щылэнэр ыки юфшэгъэ иным
усэ фэшыгъэнэр игью аль-
гүгь.

Мэллыгъэфэгъум и 26-м, Къат
Теуцожь ироманэ «В тяже-
лую годину» зыфиорэм ильэ-
тэгъэуц АКУ-м инаучнэ тхыль-
еджапл щыкъуагь. Аш адигэ
лъэпкын итарих гуунз лъы-
зыфхэу, лъэпкын иблэгъэгъэ,
инэп ыки ыпекъэ къэтэм ыгъэ-
гумэкъирэ цыиф чъэлъыгъэ юш-
гэсэгъабэ хэлжэхъя, хэти та-
рих романыкъэмкэ иеплъыкъэ-
шюш къышыон амал илагь.

Тхыльм ильэтигъэуцо гушыл
фэбэ къэлкіл къизыгъуихыгь
Адигэ къэралыгъо университе-
тэйм инаучнэ тхыльеджапл
идиректорэ **Лъэустэн Фати-
мэ**. Зэлъашшэрэ суретыши
Къат Теуцожь бешагъэу ны-
джэгъуныгъэ дырьлэу, итворчест-
вэ дэгъо ашшэу, ежэ Къаты-
ми апэрэ апшээрэ еджаплэм —
Адигэ къэралыгъо университе-
тэйм исурэт іашшагъэхэр
пчагъэмкэ 20-м ехъо зэрэ-
фигъэшшошагъэхэр, ахэмкэ
джы мы шэнэгъэ унэшхом
идэпкхэр зэрээзэлъыкъагъэ-
хэр къышуагь. Тарих романэ
«В тяжелую годину» зыфиор-
эм, адигэхэм хэзабэу ап-
екъэлъягъэм итхыдэ тегущы-
гъэнэр игью ылъытагь.

Зигъо юфыгъомкэ зэхахъэр
лъягъэктогтагь ыки зеришагъ
тарих шэнэгъэхэмкэ докто-
рэу, гуманитар ушетынхэмкэ
Адигэ республикэ институтын
тарихымкэ иотдел ишшэу **Ацу-
мыхъ Казбек**. Къат Теуцожь
бэдээ шагъэу, я 60-рэ ильэс-
хэм къацыкъэдзагъэу зеришэ-
рэр, гукъочэ лъэш пкырыльеу,
мышшыжэу зимирад лъыкъо-
хэрэм зэрашшыр кигъэхъыгь.
Адигэ щылакэ-псэукъэр къы-
зельиубытэу сурэт зеришыгъэр,
адигэ лажъекло лашшэхэр, адигэ
шэн-хэбзэ хэхыгъэхэр, усэкъо-
шху Теуцожь. Цыгъо иусыгъэ
произведенеихэмкэ сурэт хы-
лэмэтибэр зеришыгъэр, ахэмкэ
усаклом и Унэ-музей зэрэгъ-
кээрекъагьэр ыки ифэшшошэ дэ-

дэу къэралыгъо щытхуцэхэу
**«Урысыем инароднэ сур-
етыши», «АР-м изаслуженнэ
суретыши»** ыки нэмьи къэралыгъо шуухафтынхэри къызэрэ-
фагъэшшошагъэхэр Ацумыжым
къышуагь. Лъэтэгъэуцор Къатым
итхылькъэу тарих хъугъэ-шэ-
гъэ тхамыкъагьор зылъапсэм
зэрэфгэхъэхъягъэр кигъэхъыгь.
Гушылакэ тарих шэнэгъэхэмкэ
докторэу, мы тарих ухьтэм
изэхэфын-зэгъэшэн бешагъэу
Мэкъулэ Джебраилэ
фигъэшшошагь.

Къат Теуцожь нахь бла-
гъэу тээгъэшагъэр тарихымкэ
гээзальеу тхэнэр зеублэр ары,
— къышуагь Джебраилэ.

Нахыбэрэ зэлъуцэхэу, зэдэ-
гүшүлэхэу, нахь ынаэ зыте-
тын фээ лъэнэкохэм гу лъы-
рагьатэу, ежэ тхакъори къа-
къэдэлоу, ышлэрэм ишылкъа-
пэ лъыкъахъэм шоийгою ю-
фышо Теуцожь зерилжэхъы-
гъэм мы тхылькъэр ишыха-
тэу ылъытагь. Утеукъытыхъанэу
щымытэу, произведение чъеп-

казым щыпсэурэ цыиф лъэпкъ-
хэм яобраз зэшыкъуагьэ е
хэзигъэ-хэнагъэ имылэу ежэ
лъэпкъ пэгч ухьтэм щищэ-
чыгъэр къэлхыжынэр зэрэ-
пшэрилхышор, ау джа гупши-
сэ мылэжкыгъэр тхыль шы-
гъэнэм Къатыр зэрэпэуцагъэр,
анахь охьтэ жьалымэу 1918-
рэ ильэсыр зыфэдэгъэ шыпкъ-
къэр, ар къызхэкъигъэр, ер
зыпкъ къикъыгъэр зэгъэшшэгъ-
нэр, аш ышхъэ къихыгъэнэр
тхыльм иавтор фызшшокъы-
гъэу ылъытагь. Къат Теуцожь
итарих романэ «В тяжелую
годину» зыфиорэр художест-
веннэ произведение лъэшшэу,
тхыльм АР-м и Къэралыгъо
премие фэгъэшшошэгъэнэр еп-
сыгъэу къэгъэлъэгъэнэр игью
ылъытагь.

Филология шэнэгъэхэмкэ
докторэу, гуманитар ушетын-
хэмкэ Адигэ республике ин-
ститутын литературэмкэ иот-
дел ишшэу **Щэмшэ Шамсэт**
романым фэгъэхъыгъэ псальэ
къышыгъ. Къатым игупши-
слэ, иофшлакэ зэрэшшошазэр,
иадигэ лъэпкъ ышхъэ къыры-
къуагъэр, икъоджэгъхэм гъо-
гоу къакъуагъэр зыфэдэр ыгъэ-
унэфынэм фэкъулаеу зэрэш-
тээр Щамсэт кигъэхъыгъ. Граж-
дан заом ихуугъэ-шэгъэ жъа-

**«Къат Теуцожь ехыллагъэу къэллон хъумэ, —
къыуагь Нэшишкъуй Аминэ, — лыгъэрэ куачлэрэ
зыхэль лы шылкъэу, ильэпкъ фэгумэкъирэ къодыр
арымырэу, фиишнэйрэ зыфызшшокъыгъэ цыиф».**

хъыгъэу тарих куур зылъап-
сэр къызэрэлэлкъыгъэр Мэ-
кулэм хигъэунэфыгъ.

Блэгъэхэ тарих чыжъэм
ыкъэ къэуубытыхъынэр зэрэ-
мыпсынкъэр, аш таубытэнгъэ
пыти, уахьти, гупшилакэ амал
лъэши зэришыкъагъэр, а зэкэ
ригъэкоу Къатым романым юф
зэрэдшилакъэр, ифэшшошэ шап-
хъэм ар зэрэргэхъуагъэр,
къызтегущылэрэ тарих гумы-
къыхъэм ишылкъэ къыуубытыхъэ
къодыр арымырэу, ар худо-
жественне амал икъухэмкэ

фытагъэу зэригъэпсыгъэр Мэ-
кулэм игушыл щигъэунэфыгъ.
Граждан заом (хэгъэгүү клоц
заом) икъэгъэлъэгъон-къилоты-
кын аукъодыу зэрэшшымытыр,
ар зэкэ Урысыем хэхъэрэ
цыиф лъэпкъхэм язэхэшшыкъ-
язэгурьо зынэситыгъэр зы-
щыгъэунэфыгъэр тарих хъугъэ-
шэгъэшшоу, ублээбъыкъинэу,
хэбгъэхъонэу, хэбгъэхъонэу
щымытэу, тарих лъэуж ин къэ-
зыгъэнагъэу ыки зытетыгъэм
уемыгъукъло, щымыгъакъэу,
емыгъэлъягъэу, тэфэу джыре
мафэхэм къэлхыжынэр лыгъэ
зепхъанэм зэрэфэдэр Джебраил-
э къыхигъэшшыгъ.

Коххъэблэ районым илъыкъо-
куп хэтэу, общественне юфышэ
чанэу, Адигэ Хасэм ильэсэбэ
хууцэхъэу хэтэу **Нэшишкъуй Аминэ**
гушылакэ зафэ зэхахъэм къы-
шишыгъ:

лымэу Къыблэ шольырыр,
Пышээ ыки Адигеир а ухь-
тэм зыхэтигъэхэр, анахьэу ежэ
тхакъом икъуаджэу Гъобэкъуае
ащ хещагъэ зэрэхъуагъэр, цыиф
хыишэе пчагъэхэр, нэбгырэ
400-р, лажын-хакын ямылэу зэ-
раууыгъэр, гумыкъыж хъа-
забышхор мы романым къы-
зэрэшшыгъэр Щамсэт хигъэунэ-
фыгъигъ. А зэкэ авторым гукъэ
зэхишлапэу, тхамыкъагьом хэты-
гъэхэм хыхылэгъэ материалы-
шхор ыугъоий, хъугъэ-шэгъэ
инэу Октябрэ революциер ыки
граждан заор — цыифим ищэ-
лагъэ зэрэмыухыжыр къызы-
шынэфагъэхэр, художественне-
гъэ ин хэлъэу Къатым къизэ-
ритыгъэхэр Щамсэт къышуагь.

Тарих шэнэгъэхэмкэ кан-
дидатэу, гуманитар ушетынхэм-
кэ Адигэ республике институты-
нам иофишэ шъхьаэу **Ем-
тыиль Разыт** лъэпкъым игью-
гуузыгъэлъэжырэ романэ мы
произведение илъытагь.

ТЕУЧЕЖ КАТ
В ТЯЖЕЛУЮ
ГОДИНУ

— Къат Теуцожь ехыллагъэу къэллон хъумэ, — къышуагь аш, — лыгъэрэ куачлэрэ зыхэль лы шылкъэу, ильэпкъ фэгумэ-
къирэ къодыр арымырэу, фи-
шшэнэр зыфызшшокъыгъэ цыиф.
«1918-рэ ильэсыр» залокэ, къы-
шишыцэр къэтэджы, а хазаб
тхамыкъагьор, тэ, коххъаблэ-
хэм, зэхэтшагъэр, тинахыжх-
эм къаотэжэу зэхэтхыгъ, унагъохэр,
лакъом щыщхэр пчагъэхэе хъухэу «террор пльы-
жым» икъодыллагъэх. Нэбгырэ
500 коххъаблэхэу — хуль-
фыгъи, лыжы, нууц, бзы-
льфыгъи, кілэцыкъуу даши
аукъыгъэх. «Къэллон!» залокэ,
шъхъэфчээз-псэфаачьэу цыиф-
хэм зызэрагъэбильыштыгъэр,
апсэ къэнэнэм щыгугъыхэу
псынэм икълагъэхэр зэрэш-
тэхэхэм сышыгъуаз.

— Шэнэгъэлэжышхуу Мэ-
кулэ Джебраилэ мы тарих хъугъэ-
шэгъэм къэллон хъумэ зызэрагъэу апэ-
дээдэхэхэм, гупшилакъэхэм
зэхэтхыгъ, тинахыжхэм
къаотэжэу зэхэтхэх, тагашээ,
тэри къыткэххууэрэ лэлжжэм
а зэкэ ятэлэхъы.

Романым АР-м и Къэралы-
го премие фэгъэшшошэхъэм
дыригъэштагь.

Иэнэтэ лыагхэм язехъялоу
шытагъэу зынэмысыгъэ лъэпкъи,
лакъы, унагъу щылэп. А тхамы-
къагьор тхыдэ хъүжигъэу джы
къызэнэсигъэм тинахыжхэм
къаотэжэу зэхэтхэх, тагашээ,
тэри къыткэххууэрэ лэлжжэм
а зэкэ ятэлэхъы.

Романым АР-м и Къэралы-
го премие фэгъэшшошэхъэм
дыригъэштагь.

Тхыльм ильэтигъэуцо зэхэтхыгъэ-
хэр къызшыгъыгъэр зынэ-
фышо Теуцожь зыфызшшокъыгъэ
цииф. Гум нэ-
сырээр ары цыифим хахъэрэр.
Тильэпкъ итарих ин мы тхы-
льыр фэгъэхъыгъ. 1918-рэ ильэ-
сыр зынэмысыгъэ лъэпкъи, ла-
къы, унагъу щылэп. А тхамы-
къагьор тхыдэ хъүжигъэу джы
къызэнэсигъэм тинахыжхэм
къаотэжэу зэхэтхэх, тагашээ,
тэри къыткэххууэрэ лэлжжэм
а зэкэ ятэлэхъы.

Тхыльм ильэтигъэуцо зэхэтхыгъэ-
хэр къызшыгъыгъэр зынэ-
фышо Теуцожь зыфызшшокъыгъэ
цииф.

Урсылем изаслуженнэ, АР-м
инароднэ артисткэ, тхакъом
икъоджэгъо **Уджыхуу Марыят**
льэтэгъэуцом къышуагь.

— Тхыауельгъэлсуу уиадыгэ
лъэпкъ дахэу фаппорэмкэ, фап-
шшэрэмкэ. Уишшэнэгъэ, угъэ-
хъягъэхэр зынэсихъэрэ сэшэ,
щысэтехъиэлэу сферхуу. Гум нэ-
сырээр ары цыифим хахъэрэр.
Тильэпкъ итарих ин мы тхы-
льыр фэгъэхъыгъ. 1918-рэ ильэ-
сыр зынэмысыгъэ лъэпкъи, ла-
къы, унагъу щылэп. А тхамы-
къагьор тхыдэ хъүжигъэу джы
къызэнэсигъэм тинахыжхэм
къаотэжэу зэхэтхэх, тагашээ,
тэри къыткэххууэрэ лэлжжэм
а зэкэ ятэлэхъы.

Романым АР-м и Къэралы-
го премие фэгъэшшошэхъэм
дыригъэштагь.

Иэнэтэ лыагхэм язехъялоу
шытагъэу зынэмысыгъэ лъэпкъи,
лакъы, унагъу щылэп. А тхамы-
къагьор тхыдэ хъүжигъэу джы
къызэнэсигъэм тинахыжхэм
къаотэжэу зэхэтхэх, тагашээ,
тэри къыткэххууэрэ лэлжжэм
а зэкэ ятэлэхъы.

Гум нэ-
сырээр ары цыифим хахъэрэр.
Тильэпкъ итарих ин мы тхы-
льыр фэгъэхъыгъ. 1918-рэ ильэ

ФУТБОЛ КУПЭУ «КЫЫБЛЭР»

Теклощтым шыкъэ

Къеѓоты

«Зэкъошныгъ» Мыеќуапэ — «Биолог» Прогресс — 2:0.
Жъоныгъуакэм и 7-м республикэ стадионым
шыззедешлагъэх.

Зезыщагъэхэр: А. Машлякевич — Москва, Р. Шекемов, А. Дышъэкі — Налыкъ.

«Зэкъошныгъ»: Шэуджэн, Дышъэкі, Ахмеджанов, Шалбузов (Правило, 72), Иашэ, Делэкъу (Джигун, 56), Къэжъар, Невидимый, Ридель, Ахмеджанов (Датхъужь, 68), Волков (Губанов, 81).

Къэлапчъэм Іэгуор дэзыдзагъэхэр: Ридель, 39, Иашэ, 78.

Зэнэкъокум чыпэу щыгъым емьильтигъэу, «Зэкъошныгъэм-ре» «Биологырэ» язылкъэлүхэр гъэштэгъонэу маклох, теклоныгъэр къыдэзыхыщтыр язэрэмгъашшэу зэдешшэх. «Зэкъошныгъэр» ыпэкэе ильтигъэу Владимир Редель хякъэхэм якъэлапчъэ ошэ-дэмшэу дэуагъ. Нэбгырабэ къэлапчъэм пэгъунээу щыгъэмий, Іэгуор хягъэм ифагъ, 1:0 пчагъэр хуугъэ.

«Биологыр» бэрэ ыпэкэе кылыкъуатэштыгъ, ау тикъэлэпчъеутэу Шэуджэн Борисэ ухумаклохэм ашлокъын ылъэкъыщтыгъэп. Ештэгъур къэухым зыщи-фэкощтым Иашэ Анзор «Биологыр» икъэлапчъэ зыдэом, ухумаклохэм ашыц Иэгуор тифи, лъенъикъоу зыдэбагъырээр тэлкү зэблихъугъ. Хякъэхэм якомандэ икъэлэпчъеутэу Антон Буниньр аш фэдэ хуугъэ-шагъэм фэмыхъазырэу кычи-къыгъыгъ. Къэлапчъэм Иэгуор ятлонэрэу зыдэфэм, теклоныгъэр къыдэзыхыщтымкэе упчэ щыгъашшэп.

Ештэгъур заухым Шэуджэн Борисэ, Къэжъарэ Назир, Владимир Волковым, Иашэ Анзор, Артур Ахмеджановым, нэмийхэм

Пресс-зэлукъэр

— Нахь ныбжыкъалохэр зыпкъ

итхэу тикомандэ щешшэнхэ альэ-кырэп, — кыыуауль «Зэкъошныгъэм» итренер шхъялаэу Денис Поповым. — Зэлукъэгъухэм нахь афхэзьырхэр етэгъашшэх. «Биологыр» кызызэршшотхыгъэм мэхъэнэ ин етэты, чыпэу кыыдэтхыщтыр нахь лягэ хуунэу тэгүүгээ.

— Къэлапчъэм Иэгуор дэтыдзэнэу амалышшухэр тиалыг, ау дгээфедагъэхэп. Алэу къэлапчъэм Иэгуор зыдэбгъэкъыкэе ештэгъум теклоныгъэр кыыцайдэхынэр нахь кын мэхъу, — кыыуауль «Биологыр» итренер шхъялаэу Леонид Назаренкэм. — Къэкощт ильэс ештэгъум ныбжыкъиэу тикомандэ щедгээ-шэштхэм непэ юф адэтшээ. Мыеќуапэ стадион дахэ щагъэпсыгъ, сышууфэгушшо ѹки сэгүгъэ «Зэкъошныгъэм» шэн-хэбзэ дэгъоу илагъэхэр кыылэтижъинхэй.

Къэуххэр

«Армавир» — «Черноморец» — 1:0, «Краснодар-2» — «Афыпс» — 2:1, «Шъачэ» — СКА — 1:1, «Ангушт» — «Спартак» — 0:0, «Динамо» — «Кубань-2» — 2:1, «Легион» — «Мэшыкъу» — 0:1, «Чайка» — «Ротор» — 2:0.

Чыплэхэр

Я 26-рэ ештэгъухэм ауж жъоныгъуакэм и 10-м ехүулэу купэу «Кыыблэм» хэт командэхэр чыплэу зыдэштыхэм, очко пчагъэтуу яэм шууащтыгъэгъуазэ.

1. «Rotor» — 55
2. «Афыпс» — 55
3. «Армавир» — 53
4. «Чайка» — 46
5. «Черноморец» — 42
6. «Шъачэ» — 41
7. «Краснодар-2» — 40
8. СКА — 36
9. «Зэкъошныгъ» — 35
10. «Биолог» — 32
11. «Ангушт» — 27
12. «Спартак» — 25
13. «Динамо» — 25
14. «Мэшыкъу» — 25
15. «Кубань-2» — 22
16. «Легион» — 21.

Жъоныгъуакэм и 14-м «Зэкъошныгъэр» Краснодар шылукъэшт чыплэ командэу «Кубань-2-м». Сурэхэм артихэр: «Зэкъошныгъэм» иешлаклохэу Къэжъарэ Назир, Шэуджэн Борис, Иашэ Анзор; Денис Поповыр; Леонид Назаренкэр.

**Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдэзыгъэхъэр:**

Адыгэ Республика мэлъэпкъ Йохэмкіэ, Ыкъыб къэралхэм ашы-псэурэ тильэп-къэгъухэм адырьялээзэхынгъэхэмкээ ѹики къэбар жъугъэм иамалхэмкіэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
зыдэшыгъэр:**
385000,
къ. Мыеќуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъялаэу
игуадзэ:
52-49-44,
пшъэдэкъыжъ
зыхыыр
секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхытыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Йохэмкіэ, телерадиокъетынхэмкіэ ыкъи зэлъы-Исыкъэ амалхэмкіэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэоры-шапл, зэраушыхы-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутырээр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеќуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкъэмкіи
пчагъэр**
4023
Индексхэр
52161
52162
Зак. 730

Хэутыным
узыкъиэтхэнэу ѿшт
уахьтэр
Сыхыатыр 18.00
Зыщикиэтхэгъэх
уахьтэр
Сыхыатыр 18.00

Редактор
шхъялаэу
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шхъялаэу
игуадзэ
Мэшлэкъо С. А.
Пшъэдэкъыжъ
зыхыыр
секретарыр
Хъурмэ
Хъ. Хъ.

«Спартак» чемпион хуугъэ. Москва икомандэ цээрэйло дышшэ медальхэр кызызэрдихыгъэхэм фэшл тыфэгушшо, Европэм и Кубок фэгъэхыгъэ зэнэкъокум

чанэу хэлэжьэнэу фэтэло.

Я 2-рэ чыплэ «Зенит» ыкъи ЦСКА-р фэбанэх. Премьер-кумын кыыхэзыщхэр шэхэу къэ-нэфэштых.

Нэклубгъор зыгъэхазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Тыпфэгушю, «Спартак»

Урысыем футболымкіэ изэнэкъокуу хэлэжьэрэ командахэу Премьер-кумын хэтхэм я 27-рэ ештэгъухэр жъоныгъуакэм и 6 — 8-м яагъэх. Зэлукъэгъухэр зэраушыхыгъэхэр зэтэгъашшэх. Апэу кыыхэдгээштыр «Спартак» дышшэ медальхэр 2016 — 2017-рэ ильэс зэнэкъо-кум кызызэрэцыдихыгъэр ары.

Ештэгъухэр

«Амкар» — ЦСКА — 0:2, «Арсенал» — «Ростов» — 1:0, «Спартак» — «Томь» — 1:0, «Оренбург» — «Краснодар» — 1:0, «Рубин» — «Уфа» — 2:1, «Зенит» — «Терек» — 0:1, «Урал» — «Крлья Советов» — 1:3, «Анжи» — «Локомотив» — 0:0.

Зэтэгъашшэх

1. «Спартак» — 63
2. ЦСКА — 53
3. «Зенит» — 52

4. «Краснодар» — 45
 5. «Терек» — 42
 6. «Ростов» — 42
 7. «Уфа» — 36
 8. «Локомотив» — 36
 9. «Рубин» — 35
 10. «Амкар» — 34
 11. «Анжи» — 30
 12. «Урал» — 29
 13. «Оренбург» — 26
 14. «Кр. Советов» — 25
 15. «Арсенал» — 24
 16. «Томь» — 14.
- Ильэс ештэгъур амыухызэ

